

Ahol nincs szociális félelem ott nincs rasszizmus sem

http://www.medicalonline.hu/cikk/ahol_nincs_szocialis_felelem__ott_nincs_rasszizmus_sem/index.php#

2010-06-06 09:29

Még a nem rasszista személyekben is felfedezhetők öntudatlan rasszista attitűdök – ezt vizsgálták Williams-szindrómás gyermekekben.

Még a nem rasszista személyekben is felfedezhetők öntudatlan rasszista attitűdök. Ezt igazolta az Elizabeth Phelps és munkatársai által végzett kísérlet, amelyet 2005-ben a Science közölt. Fekete és fehér bőrű kísérleti személyeknek fekete és fehér bőrű emberek képeit mutatták meg, és a képek prezentációját enyhe áramütés kísérte. A fájdalominger szimpatikus izgalmat váltott ki, ami a bőr verejtékmirigyének nagyobb aktivitásában is tükröződött. Ez megmutatkozik a tenyér bőrének rövid, átmeneti elektromos változásában, az elektrodermális reakcióban – ezt mérték a kutatók. A kísérlet második szakaszában már csak képeket láttak a kísérleti személyek, az áramütés elmaradt. Ennek hatására az elektrodermális reakció fokozatosan kioltódott, azonban teljesen csak akkor tűnt el, ha a kísérleti személy a saját rasszhoz tartozó személyek képeit látta. A másik rasszhoz tartozók képei fájdalominger nélkül is kiváltották a bőr elektromos változását. Phelps csoportja ezt úgy értelmezte, hogy mélyen fekvő szociális félelem él az emberekben az ellenkező rassz tagjaival szemben.

Ezt a hipotézist kívánták ellenőrizni francia és német tudósok Williams-szindrómás gyerekek faji előítéleteinek vizsgálatával. A ritka genetikai rendellenesség hatására ugyanis ezek a fiatalok számos más tünet mellett minden idegenhez azonnal túlzott bizalommal közelítenek. A most közölt kutatási eredmények szerint pedig faji előítéleteket sem alakítanak ki, annak ellenére, hogy a nemhez kötött előítéleteket a kontroll csoporthoz hasonlóan kezelték. A kutatók szerint az eredmények arra utalnak, hogy a faji diszkrimináció a szociális félelemre vezethető vissza.

Egy átlagos hároméves gyermek már nagy biztonsággal preferál egy hozzá hasonló etnikai csoportot egy másikkal szemben. A jelenség természetes, tudatunk néhány külső jellemző alapján azonnal kategorizál más embereket, így kevés gondolkodással is képesek vagyunk viselkedésbeli döntéseket hozni hiányos információk birtokában. Ugyanakkor a felületes döntéshozás konfliktusokhoz, diszkriminációhoz vezethet, különösen ha a megkülönböztetés automatikusan mindig döntéssé válik. A jelenség hátterének pontosabb megértéséhez francia és német kutatók a faji előítéletek kialakulását vizsgálták Williams-szindrómás gyerekeken.

„Amikor megérkezek a Williams-Szindróma Szövetség valamelyik találkozására, azonnal 50 gyerek mászik rám és örül a jelenlétemnek, pedig azelőtt soha nem találkoztunk” – mondta el Andreas Meyer-Lindenberg, a Current Biology szaklapban megjelent kutatás vezetője. A jelenséget okozó ritka genetikai rendellenesség nagyjából minden húsz ezer emberből egyet érint, a tünetek a 7. kromoszóma egy apró darabjának hiányára vezethetők vissza. A betegség általában változó mértékű intellektuális fogyatékoság mellett számos más tünettel is együtt járhat, legszokatlanabb ezek közül azonban talán a mértéktelenül szociális személyiség. Ezekből az emberekből ugyanis hiányzik a szociális félelem, minden idegent azonnal a bizalmukba fogadnak. Emellett rendkívül közlékenyek, akár kitalált történeteket is szívesen mesélnek, és nyelvtanulási képességük is egyedülálló. Meyer-Lindenberg és kutatócsoportja tíz, 7 és 16 év közötti Williams-szindrómás fiút, és ugyanennyi lányt kért fel egy teszthez, mellyel a faji és nemi előítéleteket vizsgálták. Kontrollként húsz, hasonló nem- és koreloszlású egészséges gyerekekkel töltették ki ugyanazt a feladatsort. A vizsgálatban résztvevő valamennyi alany francia volt, és az európai rasszba tartozott.

A kérdőíven az egyik tipikus kérdésnél például egy sötét és egy világos bőrű gyerek szerepelt, akik közül a kérdés szerint az egyik rossz volt, mert otthon zsíkrétával összerajzolta a szobafalat. A tesztalanyoknak ki kellett választani, hogy melyik szereplő volt rossz. Egy másik feladatban egy férfi és egy nő volt látható, majd azt kellett megmondani, hogy melyikük dolgozhat egy benzinkútnál.

Az eredmények szerint mindkét csoport nagy hatékonysággal (90%) állapította meg a nemekre jellemző sztereotípiákat. Amikor azonban a bőrszínre került a sor, a Williams-szindrómás gyerekek sokkal kevésbé diszkrimináltak, mint a kontroll csoport. Míg ugyanis az átlagos fehér gyerekek 86%-ban társították a negatív tulajdonságokat a sötét bőrű képekhez, addig a Williams-es csoport mindössze 64%-ban tette ezt, ami nem sokkal több a teljesen véletlenszerű 50%-os választástól, statisztikailag nem különbözik attól. Viszont a kutatók statisztikai számítások után is jelentősnek találták a különbséget az egészséges és a Williams-szindrómás gyerekek között.

Az eredményeket bemutató szakcikk szerint a faji megkülönböztetés hátterében a szociális félelem állhat. Míg ugyanis az átlagemberben az idegenektől való távolságtartás különösen érvényesül más etnikumokkal szemben, addig a Williams-szindrómás betegekénél szociális félelem hiányában faji diszkrimináció sem alakul ki. Meyer-Lindenberg és kollégái azonban siettek megjegyezni, hogy ez nem azt jelenti, hogy a rasszizmus genetikailag kódolt. Más vizsgálatokból tudjuk, hogy a nevelésnek szintén nagy szerepe van a sztereotípiák kialakításában, azonban valószínűleg tudat alatt mindenki különbséget tesz egyes népcsoportok között.

A kutatócsoport a jövőben a gyerekek agyműködését tervezi alaposabban vizsgálni, ugyanis a mostani eredmények szerint a nemi és faji megkülönböztetésért más-más agyterület lehet a felelős.

Még a nem rasszista személyekben is felfedezhetők öntudatlan rasszista attitűdök. Ezt igazolta az Elizabeth Phelps és munkatársai által végzett kísérlet, amelyet 2005-ben a Science közölt. Fekete és fehér bőrű kísérleti személyeknek fekete és fehér bőrű emberek képeit mutatták meg, és a képek prezentációját enyhe áramütés kísérte. A fájdalominger szimpatikus izgalmat váltott ki, ami a bőr verejtékmirigyeinek nagyobb aktivitásában is tükröződött. Ez megmutatkozik a tenyér bőrének rövid, átmeneti elektromos változásában, az elektrodermális reakcióban – ezt mérték a kutatók. A kísérlet második szakaszában már csak képeket láttak a kísérleti személyek, az áramütés elmaradt. Ennek hatására az elektrodermális reakció fokozatosan kioltódott, azonban teljesen csak akkor tűnt el, ha a kísérleti személy a saját rasszhoz tartozó személyek képeit látta. A másik rasszhoz tartozók képei fájdalominger nélkül is kiváltották a bőr elektromos változását. Phelps csoportja ezt úgy értelmezte, hogy mélyen fekvő szociális félelem él az emberekben az ellenkező rassz tagjaival szemben.

Ezt a hipotézist kívánták ellenőrizni francia és német tudósok Williams-szindrómás gyerekek faji előítéleteinek vizsgálatával. A ritka genetikai rendellenesség hatására ugyanis ezek a fiatalok számos más tünet mellett minden idegenhez azonnal túlzott bizalommal közelítenek. A most közölt kutatási eredmények szerint pedig faji előítéleteket sem alakítanak ki, annak ellenére, hogy a nemhez kötött előítéleteket a kontroll csoporthoz hasonlóan kezelték. A kutatók szerint az eredmények arra utalnak, hogy a faji diszkrimináció a szociális félelemre vezethető vissza.

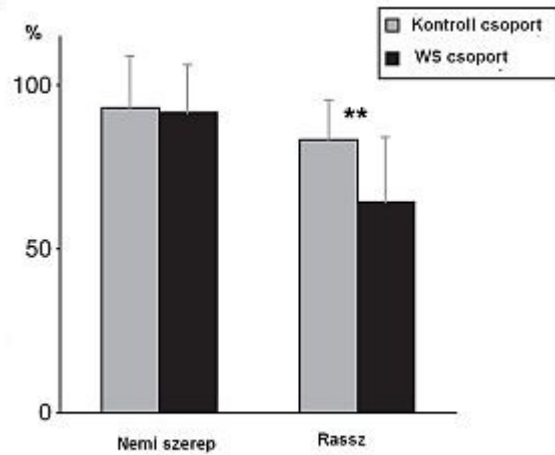
Egy átlagos hároméves gyermek már nagy biztonsággal preferál egy hozzá hasonló etnikai csoportot egy másikkal szemben. A jelenség természetes, tudatunk néhány külső jellemző alapján azonnal kategorizál más embereket, így kevés gondolkodással is képesek vagyunk viselkedésbeli döntéseket hozni hiányos információk birtokában. Ugyanakkor a felületes döntéshozás konfliktusokhoz, diszkriminációhoz vezethet, különösen ha a megkülönböztetés automatikusan mindig döntéssé válik. A jelenség hátterének pontosabb megértéséhez francia és német kutatók a faji előítéletek kialakulását vizsgálták Williams-szindrómás gyerekeken.

„Amikor megérkezek a Williams-Szindróma Szövetség valamelyik találkozájára, azonnal 50 gyerek mászik rám és örül a jelenlétemnek, pedig azelőtt soha nem találkoztunk” – mondta el Andreas Meyer-Lindenberg, a Current Biology szaklapban megjelent kutatás vezetője. A jelenséget okozó ritka genetikai rendellenesség nagyjából minden húszezer emberből egyet érint, a tünetek a 7. kromoszóma egy apró darabjának hiányára vezethetők vissza. A betegség általában változó mértékű intellektuális fogyatékoság mellett számos más tünettel is együtt járhat, legszokatlanabb ezek közül azonban talán a mértéktelenül szociális személyiség. Ezekből az emberekből ugyanis hiányzik a szociális félelem, minden idegent azonnal a bizalmukba fogadnak. Emellett rendkívül közlékenyek, akár kitalált történeteket is szívesen mesélnek, és nyelvtanulási képességük is egyedülálló.

Meyer-Lindenberg és kutatócsoportja tíz, 7 és 16 év közötti Williams-szindrómás fiút, és ugyanennyi lányt kért fel egy teszthez, mellyel a faji és nemi előítéleteket vizsgálták. Kontrollként húsz, hasonló nem- és koreloszlású egészséges gyerekekkel töltették ki ugyanazt a feladatsort. A vizsgálatban résztvevő valamennyi alany francia volt, és az európai rasszba tartozott.

A kérdőíven az egyik tipikus kérdésnél például egy sötét és egy világos bőrű gyerek szerepelt, akik közül a kérdés szerint az egyik rossz volt, mert otthon zsíkrétával összerajzolta a szobafalat. A tesztalanyoknak ki kellett választani, hogy melyik szereplő volt rossz. Egy másik feladatban egy férfi és egy nő volt látható, majd azt kellett megmondani, hogy melyikük dolgozhat egy benzinkútnál.

Az eredmények szerint mindkét csoport nagy hatékonysággal (90%) állapította meg a nemekre jellemző sztereotípiákat. Amikor azonban a bőrszínre került a sor, a Williams-szindrómás gyerekek sokkal kevésbé diszkrimináltak, mint a kontroll csoport. Míg ugyanis az átlagos fehér gyerekek 86%-ban társították a negatív tulajdonságokat a sötét bőrű képekhez, addig a Williams-es csoport mindössze 64%-ban tette ezt, ami nem sokkal több a teljesen véletlenszerű 50%-os választástól, statisztikailag nem különbözik attól. Viszont a kutatók statisztikai számítások után is jelentősnek találták a különbséget az egészséges és a Williams-szindrómás gyerekek között.

A**B**

Current Biology

Az eredményeket bemutató szócikk szerint a faji megkülönböztetés háttérében a szociális félelem állhat. Míg ugyanis az átlagemberben az idegenektől való távolságtartás különösen érvényesül más etnikumokkal szemben, addig a Williams-szindrómás betegeknél szociális félelem hiányában faji diszkrimináció sem alakul ki. Meyer-Lindenberg és kollégái azonban siettek megjegyezni, hogy ez nem azt jelenti, hogy a rasszizmus genetikailag kódolt. Más vizsgálatokból tudjuk, hogy a nevelésnek szintén nagy szerepe van a sztereotípiák kialakításában, azonban valószínűleg tudat alatt mindenki különbséget tesz egyes népcsoportok között.

A kutatócsoport a jövőben a gyerekek agyműködését tervezi alaposabban vizsgálni, ugyanis a mostani eredmények szerint a nemi és faji megkülönböztetésért más-más agyterület lehet a felelős.

(forrás: [Science Now Mikron](#))